

Gümnaasiumi ainekavad

Interdistsiplinaarsed valikkursused

Õpioskused

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 21

iseseisva töö tunde 14

Kursuse sisu

PTG

Kooli personali tutvustamine: direktor, õppejuht, õpetajad, projektijuht, nõustaja, logopeed, raamatukoguhoidja, lapsehoidja, majanduspersonal. Nende tööülesanded.

Kooli õppevormide ja –aegade, koolisüsteemi, hindamisjuhendi ja kodukorra tutvustamine.

Kooli kodulehe, õppeinfosüsteemi kasutamise tutvustamine.

Õppeperioodid, arvestused.

Kalendaarsed plaanid ja kalenderplaan.

Õpioskused

Taju, selle liigid. Tähelepanu liigid ja käivitumise mehhanismid. Mälu liigid, seaduspärasused. Unustamine. Õppimise kõver (diagramm). Õpistiilid, nende arvestamine õppetöös. Soovitused õppimise lihtsustamiseks. Mõtlemine, loovus. Võimed.

Käitumine, suhtlemine.

Ennastkehtestav käitumine, verbaalne- ja mitteverbaalne käitumine, ruumikäitumine. Inimeste erinevused, mitmekesisus ja tolerantsus.

Aeg ja selle planeerimine

Aja planeerimine, ajaaudit.

Otsused, planeerimine.

Otsuste tegemise etapid, plaan ja selle järgimine.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) teab kooli personali ja nende põhilisi õpilastega seonduvaid tööülesandeid;
- 2) oskab oma probleemide ja vajaduste korral pöörduda konkreetse inimese poole;
- 3) teab kooli õppevorme ja – aegu;
- 4) teab koolisüsteemi, oskab nõustaja abil valida endale hetkel sobiva õppevormi;
- 5) tunneb kooli kodukorda ja arvestab sellega;
- 6) teab oma õigusi ja kohustusi, arvestab õppetöös seatud tähtaegu;
- 7) teab taju ülesandeid, eristab tahtlikku ja tahtmatut tähelepanu ning teab nende mõju oma õpitegevusele.
- 8) teab töömälu ja pikaajalise mälu osa õppimises;
- 9) teab unustamise põhjusi ning kasutab meenutamise tõhusamaks muutmise teid õpitegevustes.
- 10) teab, mis on õppimine, ning selgitab, kuidas omandatakse teadmisi ja oskusi;
- 11) oskab analüüsida oma õpitegevusi, kasutada efektiivselt ja loovalt oma õpistiili;
- 12) oskab oma ajakasutust analüüsida ja aega planeerida
- 13) suudab teha õppimise seisukohalt olulisi otsuseid.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Inimsuhete ja tegevuste hindamine üldkehtivate moraalnormide ja eetika seisukohalt.
Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus	Tehnoloogiliste vahendite kasutamine teabe otsimisel, mõtestamisel, edastamisel ja vormindamisel.
Digipädevus	Digikeskkonna ohtudega tutvumine, isikuandmete ja privaatsuse kaitse võimalustega tutvumine.
Õpipädevus	Erinevatest allikatest teabe otsimine ja leidmine, teabe kriitiline analüüsimine, erinevate õpistiilidega tutvumine.
Enesemääratluspädevus	Oma tugevuste ja nõrkuste, käitumise hindamine, analüüsimine, abi otsimine.

Suhtluspädevus	Rühmas oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Sallivus erinevate arvamuste ja inimeste suhtes.
----------------	--

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Elukestva õppe tähtsus tänapäeval ja tulevikus - grupitöö.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Õppimisega seonduvate õiguste, kohustuste ja vastutusega tutvumine seadusandluse kaudu.
Teabekeskond	Info otsimine ja kriitiline hindamine õppeülesannete täitmisel, autoriõigustega tutvumine. Plagiaadi mõiste.
Tehnoloogia ja innovatsioon	Õppeülesanneteks vajalike materjalide leidmiseks ja vormistamiseks digitaalsete vahendite kasutamine.
Tervis ja ohutus	Õpikeskkond koolis ja kodus. Tervisliku koduse õpikeskkonna loomise võimaluste üle arutlemine.

Arvutiõpetus

I kursus

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 28

iseseisva töö tunde 7

Kursuse sisu

Arvuti riist- ja tarkvara: Arvuti koostisosad. Klaviatuur. Erinevate operatsioonisüsteemide tutvustamine. Kontoritarkvara põhiprogrammid. Arvuti turvalisus.

Tekstitöötlus: Teksti korrektne sisestamine, vormindamine, korrigeerimine ja kujundamine. Printimine.

Failide haldamine: salvestamine erinevates formaatides, failide suurused ja andmekandja maht.

Referaadi vormindamine: Päis ja jalus, laadide kasutamine pealkirjades. Sisukorra automaatne genereerimine. Lehekülgede nummerdamine. Lisade, tabelite vormindamine. Viitamine.

Esitluse koostamine: Slaidi ülesehitus ja kujundus. Teksti, pildi, tabeli ja diagrammi sisestamine slaidile, heli- ja videofaili lisamine.

Töö andmetega: Andmetabeli ja sagedustabeli koostamine. Diagrammi loomine sagedustabeli põhjal. Lihtsamad valemid.

Internet suhtlus- ja töökeskkonnana: Infootsingu erinevad võtted ja vahendid. Tulemusliku otsingu meetodid, täpsem otsing. Intellektuaalne omand, autoriõigused.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) vormindab arvutiga õppetöös vajalikke tekste, järgides tekstitöötamise põhireegleid;
- 2) salvestab tehtud tööd erinevates failiformaatides (doc, odt, pdf jne);
- 3) võrdleb faili suurust vaba ruumiga andmekandjal;
- 4) saadab, laadib internetikeskkondadesse üles vajalikke töid;
- 5) vormindab korrektselt referaadi järgmised osad: tiitelleht, automaatselt genereeritud sisukord, sissejuhatus, peatükid, alampeatükid, jalus, kokkuvõte, kasutatud kirjandus, viited;
- 6) koostab ja kujundab etteantud andmetega tabeli, koostab valemi andmete summeerimiseks, keskmise, miinimumi ja maksimumi loomiseks, loob sobivat tüüpi diagrammid (tulp-, sektor- või joondiagrammi);
- 7) koostab teksti, diagramme, pilte ja tabeleid sisaldava esitluse etteantud teemal;
- 8) kujundab esitluse loetavalt ja esteetiliselt, lähtudes muu hulgas järgmistest kriteeriumidest: optimaalne info hulk slaidil, märksõnad sidusa teksti asemel, allikatele viitamine, kujunduse säästlikkus;
- 9) viitab ja taaskasutab internetist ning muudest teabeallikatest leitud algmaterjali korrektselt, arvestades autoriõigusi;
- 10) mõistab internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust, hindab teabeallikate objektiivsust;
- 11) kasutab erinevaid infootsingu võtteid ja vahendeid.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus	Info lugemine ja analüüsimine. Erinevate andmete esitamise ja diagrammide koostamise võtetega tutvumine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Teiste inimeste loomingu ja isikuandmetega ümberkäimise põhitõdedega tutvumine.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Eesti kirjakeele korrektne kasutamine dokumentides.
Õpipädevus	Materjali, teabe otsimine veebist, sobivate teabeallikate kasutamine dokumentide vormistamisel.
Suhtluspädevus	Korrektne suhtlemine, eneseväljendus digivahendite kaudu (sh suhtluskeskkonnad).

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Teabekeskond	Info otsimine ja kriitiline hindamine õppeülesannete täitmisel, autoriõigustega tutvumine seadusandluse kaudu.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Grupitöö andmete ja info kogumisel.
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Õppetöös ja erinevatel elualadel digitehnoloogia kasutamise võimalustega tutvumine. Arvuti ja erinevad elukutsed.
Väärtused ja kõlblus	Ühiskonna kirjutatud ja kirjutamata reeglite järgimine oma tegevustes.

II kursus

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 28

iseseisva töö tunde 7

Kursuse sisu

Internet suhtlus- ja töökeskkonnana: Erinevad ühiskasutusega veebikeskkonnad. Google. Infootsingu erinevad võtted ja vahendid. Tulemusliku otsingu meetodid, täpsem otsing.

Dokumentide vormindamine: Dokumentide, tekstide koostamine tekstitötluse põhireegleid järgides.

Töö andmetega: Andmetabelite koostamine ja vormindamine. Aadresside kasutamine ja valemite koostamine ning kasutamine. Diagrammide, kokkuvõtete (alamsummade, risttabeli jne) loomine andmete põhjal.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) vormindab arvutiga õppetöös vajalikke dokumente ja tekste, järgides tekstitötluse põhireegleid;
- 2) salvestab tehtud tööd erinevates failiformaatides (doc, odt, pdf jne),
- 3) laadib tehtud tööd üles erinevatesse veebikeskkondadesse, muudab ja täiendab neid grupitöös;
- 4) koostab ja kujundab etteantud andmetega tabeli, koostab valemid andmete sobivaks esitamiseks, loob sobivat tüüpi diagrammid (tulp-, sektor- või joondiagrammi);
- 5) teab ja oskab kasutada suhtelisi ja absoluutaadresse;
- 6) moodustab tabeli põhjal aruandeid, kokkuvõtteid (alamsummad, risttabel jne);
- 7) viitab ja taaskasutab internetist ning muudest teabeallikatest leitud algmaterjali korrektselt;
- 8) mõistab internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust, hindab teabeallikate objektiivsust ;
- 9) kasutab erinevaid infootsingu võtteid ja vahendeid.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus	Info lugemine ja analüüsimine. Erinevate andmete esitamise ja diagrammide koostamise võtete kasutamine töödes.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Teiste inimeste loomingu ja isikuandmetega ümberkäimise põhitõdedega tutvumine. Intellektuaalse omandi mõiste.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Eesti kirjakeele korrektne kasutamine dokumentides.
Õpipädevus	Materjali, teabe otsimine veebist, sobivate teabeallikate kasutamine.
Suhtluspädevus	Korrektnes suhtlemine, eneseväljendus digivahendite kaudu (sh suhtluskeskkonnad).

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Teabekeskond	Info otsimine ja kriitiline hindamine õppeülesannete täitmisel, autoriõigustega tutvumine seadusandluse kaudu.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Grupitöö andmete ja info kogumisel.
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Õppetöös ja erinevatel elualadel digitehnoloogia kasutamise võimalustega tutvumine ja nende kasutamine - tahvelarvuti, nutitelefon jne.
Väärtused ja kõlblus	Ühiskonna kirjutatud ja kirjutamata reeglite järgimine oma tegevustes.

Uurimistöö alused

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 28

iseseisva töö tunde 7

Kursuse sisu

Uurimistöö olemus: Kvantitatiivne ja kvalitatiivne uurimus. Uurimistöö eesmärgid ja tunnused. Mõistete defineerimine.

Uurimistöös kasutatavad meetodid: Meetodite liigid ja valik. Valmisandmestikud (ametlik statistika, statistilised andmebaasid, arhiivimaterjalid, uurijate varasemad materjalid, muud dokumendikogud). Andmekogumismeetodid (vaatlus, eksperiment, mõõtmine, intervjuu, ankeetküsitlus, päevikumeetod, hinnanguskaala jne). Andmetöötlusmeetodid (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jne). Analüüsimeetodid (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine).

Uurimistöö etapid: Koostöö juhendajaga. Teema valik ja piiritlemine. Töö allikatega (elektrooniline teabeotsing, allikakriitika ja plagieerimise vältimine). Töö esialgse kava koostamine. Hüpoteesi, uurimisküsimuse formuleerimine. Materjali (faktide) kogumine ja analüüs. Uurimistöö teaduslik tõlgendamine ja tulemuste üldistamine. Uurimistöö kirjalik vormistamine.

Uurimistöö struktuur: Tiitelleht. Sisukord. Sissejuhatus. Põhiosa (peatükid ja alapeatükid). Kokkuvõte. Kasutatud materjalid. Lisad. Retsensioon. Annotatsioon (emakeeles ja A-võõrkeeles).

Tabelid ja joonised: Kasutamisaala. Vormistamisnõuded.

Stiil ja keel: Akadeemiline kirjastiil. Loetavus ja mõistetavus. Terviklikkus ja sidusus. Lauseehitus ja sõnavalik. Objektiivsus. Ajavormid. Loetelud. Lühendite ja numbrite kasutamine tekstis. Õigekeel.

Viitamine ja vormistamine: Tsitaat ja refereering. Tekstisisene viitamine. Joonealune viitamine. Allikaloend (artikkel, raamat, õigusaktid, arhiivimaterjalid, elektroonilised allikad, dokumendid ilma isikuandmeteta jne).

Kaitsmine: Kaitsmise sisu ja ülesehitus. Avalik esinemine.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb uurimistöö koostamise metoodikat ning teeb uurimistöö iseseisvalt;
- 2) õpib suhtlema juhendajaga ning toime tulema konstruktiivse kriitikaga;
- 3) orienteerub valitud ainevaldkonna lihtsamas kirjanduses, leiab vajaliku info ja analüüsib seda kriitiliselt;
- 4) tunneb peamisi uurimistööks vajalike lähteandmete kogumise meetodeid (vaatlus, eksperiment, küsitlus, kogemuste üldistamine jt);
- 5) töötleb andmeid sobivate meetoditega (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jt);
- 6) analüüsib uurimistulemusi sobivate meetoditega (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine jt);
- 7) vormistab uurimistöö teaduslikule uurimistööle esitatud nõuete ning uurimistöö juhendi järgi;
- 8) esitab ja kaitseb oma uurimistulemusi nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 9) oskab anda konstruktiivset tagasisidet kaasõpilase uurimistöö kohta.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Tegevustes üldkehtivate moraalinormide ja eetiliste seisukohtade arvestamine. Eesti kirjakeele korrektne kasutamine.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus	Tehnoloogiliste vahendite kasutamine teabe otsimisel, mõtestamisel, edastamisel ja vormistamisel.
Digipädevus	Isikuandmete ja privaatsuse kaitse võimalustega tutvumine.
Õpipädevus	Erinevatest allikatest teabe otsimine ja leidmine, teabe kriitiline analüüsimine, kasutamine kirjalike tööde koostamisel.
Suhtluspädevus	Rühmas oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine, juhendajaga koostöö tegemine. Kriitika talumine ja arvestamine.
Enesemääratluspädevus	Oma võimete ja võimaluste hindamine uurimistöö teema valikul.

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Läbiviidava uurimistöö võimalik kasutamine edasistes õpingutes ja elus, selle edasiarendamise vajaduste, võimaluste hindamine.
Kultuuriline identiteet	Oma rahva ajaloo ja kultuuriga seonduvate uurimistööde võimalike teemade leidmine.
Teabekeskond	Info leidmine ja kriitiline hindamine, valikute tegemine; plagiaadi mõistega ja autoriõiguse seadusega tutvumine.
Tehnoloogia ja innovatsioon	IKT vahendite kasutamine uurimistöö koostamisel ja arendamisel.
Väärtused ja kõlblus	Erinevate andmekogumismeetodite korrektsete kasutusviisidega tutvumine.

Joonestamine

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 28

iseseisva töö tunde 7

Kursuse sisu

- 1) Joonistele esitatavad nõuded; normkiri, joonte erinevad liigid, joonise formaat vastavuses objektiga, kirjanurk ja raamjoon.
- 2) Jooniste liigitamine; tehnilised joonised ja ehitusjoonised, nende erinevused ja sarnasused. Ruumikujutlusvõime arendamine visandlike joontega, kus õpilane enne detaili vormistamist töötab läbi erinevaid lähteülesandeid.
- 3) Jooniste saamiste põhilised meetodid; ristprojektsioon, kaldprojektsioon, tsentraal-ja paralleelprojekteerimine. Punkti koordinaadid; detaili lähteandmetest kaks-ja kolmvaate tuletamine. Ristisomeetria teljestiku konstrueerimine, punkti ristisomeetriline kujutis, erinevate detailide ristisomeetria tuletamise käik.
- 4) Kujundite pinnalaotus, pinnalaotuse järgi valmistatud ehitusel (remont) kasutatavad esemed. Kõik tööd vormistada valgele paberile, kanda peale vajalikud mõõtketid, raadiuste ja tsentrite täpsed asukohad.
- 5) Ülevaade ja tutvumine ehitusjoonistega; ehitusjoonise lugemine, kuhu kuuluvad ehitusplaanid, lõiked, vaated ja erinevad mõõtsuhted. Praktilised ülesanded kõikide teemade kohta.
- 6) Ülevaade infotehnoloogilistest vahenditest, graafilise teabe erinevad esitusvõimalused.

Õpitulemused

- 1) Õpilane väärtustab joonestamisalaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid tehnika-ja tehnoloogiaalase kirjaoskuse oluliste komponentidena. Teab ja oskab kasutada joonestusalaseid üldtermineid.
- 2) Õpilane oskab jooniseid vormistada, oskab erinevate joonetusteljestike abil projekteerida ruumgeomeetrilisi objekte ja oskab tuletada näidiste abil nende määramisandmeid.
- 3) Õpilane analüüsib ning hindab projektsioonide lihtsust ja mõõdetavust.
- 4) Õpilane lahendab ruumgeomeetrilisi probleeme (objekti määramine horisondil tuumpunkti abil).
- 5) Õpilane oskab lugeda ehitusjooniseid, tunneb ehitusjoonistel hoonete leppemärke, mille abil saab kindlaks määrata ruumijaotuse, ruumide suuruse, otstarbe ning sisustus-ja konstruktsioonilised lahendused.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Keele- ja kirjanduspädevus	Täpne keelekasutus kõnes ja kirjas. Joonestusalase kirjandusega tutvumine.
Võõrkeelte pädevus	Lihtsamate rahvusvaheliste joonestusalaste terminite kasutamine praktilistes töödes.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus	Projektsioonilises seoses kahe 2D ja kolme 3D mõõtmelised joonised ja graafiline kujutamine. Oskab vajadusel arvutada kujundi pindala ja übermõõtu.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Rahvusvaheliselt tunnustatud joonestusprogrammide tööpõhimõtetega tutvumine. Joonise vaadete tuletamine tuumpunktide abil.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Tänane loodav elukeskkonna seotus tuleviku arhitektuuriga. Koostatud kaartide, topograafiliste plaanide ja asendiplaanide koostamise põhimõtetega tutvumine.
Õpipädevus	Kujutiste ristisomeetiline paigutus ja sellest tulenevad erinevad vaated eskiiside visandamisel. Rahvusvaheliselt kokkulepitud joonestusalaste standardite ja jooniste formaatide kasutamine joonestustöodes.
Suhtluspädevus	Detailjooniste, koostejooniste, eskiiside lugemine. Kokkulepitud mõõtühikute ja ristlõigete ühene arusaamine ja kasutamine koostejoonistel.

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Tutvub ja oskab hinnata arhitekti, ruumiarhitekti, maastikuarhitekti, inseneri elukutse vajalikkust.
Keskkond ja jätkusuutlik areng	Keskkonna ja ühiskonna mõjutamine läbi loova arhitektuuri. Teab nimetada ökoarhitektuuri tunnuseid ja olulisemaid vormidetaile. Mõistab arhitektuuri keskkonda kui loominguliste väljade harmooniat. Oskab kasutada ristisommetria- ja kalddiameetria teljestikku joonestamisel.
Kultuuriline identiteet	Arendab läbi vaatlemise ruumikujutlust ning iseseisvat mõtlemisvõimet ruumilises keskkonnas orjenteerumisel.
Tehnoloogia ja innovatsioon	Omab ülevaadet kaasaegse tehnika- ja tehnoloogiate kasutamisest joonestamisel. Oskab joonestada erinevaid detaile, detailide vaateid ja läbilõikeid.

Disain

Aine maht: **35 tundi**,

neist:

auditoorseid tunde 21

iseseisva töö tunde 14

auditoorseid tunde 21

iseseisva töö tunde 14

Kursuse sisu

Tutvustada ruumidisaini ja tootedisaini ajalugu, mis avardab disaini õppiva õpilase silmaringi. Disaini ajalugu tutvustades toetuda teiste kunstiliikide/teooriate kogemustele. Vaadelda ja analüüsida esemete tööstuslikuks tootmiseks vajaminevaid jooniseid, mudeleid ja trükifaile ja näidata erinevaid ruumilahenduste võimalusi.

Disain saab luua eeldused ja võimalused asjade, inimeste, tehismaailma ja selle kasutajate vahel. Disain annab ülevaate, kuidas toimub suhte loomine inimeste ja nende poolt kasutatavate esemete vahel, mis ongi disaini üks põhilisi eesmärke, sest hästi disainitud toode on esteetiline, mugav kasutada ja funktsionaalne. Disain ei saa luua ise neid sidemeid, kuid saab luua eeldused ja võimalused selle tekkimiseks. Praktiline töö; luua toode, märk, millel on praktiline funktsioon (kruus, logo).

Värviõpetus; värvi omadused, inimeste suhe värvikeskkonnaga, mis võivad olla rakenduslikku või esteetilist laadi. Värvilahendusi mõjutavad tegurid, millest tulenevad värvivaliku lähtealused.

Luu ettekujutus disaini eesmärkidest, funktsioonidest, sotsiaalkultuurilisest rollist ja töömehhanismidest ühiskonnas.

Õpitulemused

- 1) Õpilane mõistab, mis on interjöörikontseptsiooni loomine (ühtne stiili otsing) on omandanud süvendatud teadmisi kujundusprintsipiidest, kuhu kuuluvad vorm, valgus ja värv ja oskab teha kujunduselementidest ruumilisi vabakäe visandeid.
- 2) Õppija omab eelteadmisi disainitoodete projekteerimisest ja konstrueerimisest.
- 3) Õpilane on tutvunud disainiajaloo ja oskab analüüsida disaini mõju erinevatele ajastutele. Oskab hinnata 20 saj. alguses tekkinud elamute sisekujunduse projekteerimise vajadust ja hoonete siseplaneeringu muutmist.
- 4) Õpilane teostab interjööri ruumilahenduse (tööruum, kodu, teater, ühiskondlik ruum) enda poolt valitud värvikombinatsioonidega, annab hinnangu ja põhjendab valikut. Saab üles ehitada rühmatööna.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Keele- ja kirjanduspädevus	Kirjanduslik poeetiline väljendamine (õhuline nagu taevas, kirju nagu liblika- tiivad). Disainialase kirjandusega tutvumine.
Võõrkeelte pädevus	Rahvusvaheline disainikeel, tuntud disainerite loominguga tutvumine veebi keskkonnas.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ruumiperspektiivi kasutamine esiplaanil, keskplaanel ja tagaplaanel.
Loodusteaduslik pädevus	Meid ümbritsevate looduslike värvidünaamikate kasutamine toote disainis, kus kasutatakse looduses esineva valguse-ja värvikoosluse mõju.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Disain kui kommunikatsioon. Oskab analüüsida disainis peituvaid võimalusi ning seeläbi muuta disainitooted arusaadavaks ja kasutajasõbralikuks tarbijale.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Mitmekülgete seoste nägemine ja ära tundmine disaini arenguloos. Tutvud Eesti oma disaini loominguga ja teab kaasaegse disaini olulisust.
Õpipädevus	Disain on kõikjal meie ümber ning seda on võimatu vältida. Oluline on omada tunnetust, et hea disain on nähtavaks vormiks muudetud intelligentsus.

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Oskab selgitada disaini osatähtsust inimese igapäevase eluviisi kujundamisel.
Teabekeskond	Tunneb eluruumide ergonoomikat ja oskab selle põhjal koostada erinevaid värvikaarte.
Tehnoloogia ja innovatsioon	Mõtestab lahti tehnoloogilise innovatsiooni võimalused ja protsessid, kus disain muudab vormi toodeteks, graafikaks ja teenusteks.
Väärtused ja kõlblus	Tunneb ja oskab hinnata läbi ajaloo loodud sotsiaalseid väärtusi. Arvestades minevikuga loob tuleviku disaini.

Valikained

Usundiõpetus

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 14

iseseisva töö tunde 21

I kursus "Inimene ja religioon"

Kursuse sisu

1. Religiooni põhimõisted

.Religiooni mõiste. Religiooni uurimise võimalusi. Maailma usuline kaart.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) nimetab religiooni dimensioone ja võrdleb usuteaduse koolkondade arusaamu religioonist;
- 2) nimetab suuremaid religioone maailmas ning võrdleb erinevate statistiliste numbrite saamise põhjusi;
- 3) tunneb religioonide klassifitseerimise viise ning analüüsib klassifitseerimisega kaasnevat väärtushinnanguid

2. Religioonifilosoofia

Arvamuste paljus ja tõde. Religioosne keel.

Maailmapilt ja maailmavaade. Maailmapildi muutumine ajas. Religioosne ja mittereligioosne maailmapilt.

Eetika ja religiooni kokkupuutepunkte (nt inimene ja loodus. Tehnoloogia piirid. Eutanaasia. Abort. Homoseksuaalsus).

Teaduse ja religiooni suhted (nt loomine ja evolutsioon).

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) toob esile religioosse keele eripära, võrdleb religioosse ja teadusliku mõtlemise erinevusi ning sarnasusi;

- 2) eristab maailmavaadet maailmapildist ning võrdleb religioosset ja mittereligioosset maailmapilti;
- 3) arutleb teaduse ja religiooni mõju üle eetiliste valikute tegemisel;
- 4) oskab näha religiooni, väärtuste ning moraalsete tõekspidamiste omavahelisi seoseid üksikisiku ja ühiskonna elus; suudab argumenteerides kaasa rääkida tänapäeva eetilistes küsimustes ning põhjendada mõnda oma eetilist seisukohta.

3. Võrdlev usundilugu

Püha mõiste. Erinevad jumalakäsitlused. Sakraalne aeg ja ruum.

Loomulik ja üleloomulik. Ettemääratus ja juhus.

Erinevad inimesekäsitlused. Inimese elu eesmärk. Kurjuse ja kannatuse probleem.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) analüüsib jõukohaseid religioosseid tekste;
- 2) võrdleb erinevaid arusaamu pühast (jumalast) ja inimesest ning toob esile nende omavahelise seotuse;
- 3) tunneb erinevate religioonide olulisemaid vastuseid inimese elu eesmärgile ja kurjuse problemaatikale;
- 4) tunneb võrdleva usundiloo lihtsamaid uurimismeetodeid ning oskab mõnda neist rakendada;
- 5) arutleb enda maailmavaate mõju üle käsitletud eksistentsiaalsetele küsimustele vastuseid otsides.

4. Religioonipsühholoogia

Miks inimesed usuvad? Kuidas määratletakse usklikkust?

Usuline kogemus ja selle mitmekesisus. Erinevad spiritualiteedid.

Inimese religioosne areng.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab näha religiooni rolli inimese elus ning tunneb varjatud religioossust;
- 2) tunneb lihtsamaid religioonipsühholoogia uurimismeetodeid ning oskab neid rakendada;
- 3) analüüsib näiteid tuues erinevate maailmavaadete mõju inimese elule nii positiivsetes kui ka probleemsetes ilmingutes; oskab nimetada religiooni individuaalse mõõtme tähtsamaid aspekte;

- 4) mõistab, et religioossusel on erinev tähendus; religioossus väljendub erinevate inimeste jaoks ja erinevatel eluetappidel erineval viisil ning on seotud ajalooliste teguritega.

5. Religioonisotsioloogia

Usu- ja südametunnistusevabadus. Religioon ja poliitika.

Suhted eri religioonide vahel: koostöövõimalused, usulised konfliktid.

Religioon ja majandus. Religioon ja meedia.

Religioon ja kultuur.

Religioon tänapäeval. Sekulariseerumine. Fundamentalism. Religiooni privatiseerumine.

Pseudoreligioossed nähtused.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb lihtsamaid religioonisotsioloogia uurimismeetodeid ning oskab mõnda neist rakendada;
- 2) oskab näha religiooni ja kultuuri seoseid ning religiooni rolli ühiskonnaelus;
- 3) analüüsib näiteid tuues erinevate maailmavaadete mõju ühiskonnaelule nii positiivsetes kui ka probleemsetes ilmingutes; oskab nimetada religiooni sotsiaalse mõõtme olulisemaid aspekte;
- 4) analüüsib meedia mõju inimeste arusaamade kujundamisele religioonist;
- 5) analüüsib religioossete konfliktide põhjusi; tunneb ära eelarvamusliku ja sildistava suhtumise; pakub võimalusi erinevate religioossete vaadetega inimeste dialoogiks ja koostööks;
- 6) arutleb religioossete ja maailmavaatelistele probleemide üle.

Üldpädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Keele- ja kirjanduspädevus	Erinevate religioonide pühakirjadega tutvumine
Võõrkeelte pädevus	Lihtsamate religioonidega sotsiaalsed võõrkeelsete terminite tundmine ja kasutamine
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ajaarvamine erinevates religioonides, kirikukalender
Loodusteaduslik pädevus	Religioonide leviku kaart. Teaduse ja religiooni suhete üle arutlemine (nt loomine ja evolutsioon).

Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Arusaamine religiooni mõjust ühiskonnale
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sakraalehtised, religioonide sümbolika tundmine.

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Vaimuliku amet, tegevus diakoonia alal.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Usuühendused kui kodanike vabatahtlikud ühendused. Diakooniatöö võimalustega tutvumine
Kultuuriline identiteet	Kohalike sakraalehitiste kui kultuuriobjektide väärtustamine ja säilitamine
Teabekeskond	Erinevate kirikute kohta informatsiooni leidmine
Tehnoloogia ja innovatsioon	Meedia ja religiooni vastastikuse mõju tajumine
Tervis ja ohutus	Religioosete konfliktide vältimine
Väärtused ja kõlblus	Erinevate religioosete vaadetega inimeste koostöö võimalustest arusaamine. Oskus näha religiooni, väärtuste ning moraalsete tõekspidamiste omavahelisi seoseid (suitsiid, abort, eutanaasia)

II kursus "Eesti usuline maastik"

1. Sissejuhatus ainekursusesse

Religiooni mõiste. Religiooni uurimise võimalusi. Eesti usuline kaart. Religioonide ja konfessioonide liigitamise probleeme.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) nimetab religiooni erinevaid dimensioone ja võrdleb erinevate usuteaduse koolkondade arusaamu religioonist;
- 2) nimetab suuremaid konfessioone ning religioone Eestis ning võrdleb erinevate statistiliste numbrite saamise põhjusi;
- 3) tunneb religioonide klassifitseerimise viise ning analüüsib klassifitseerimisega kaasnevaid väärtushinnanguid.

2. Usuliste olude kujunemine Eestis

Õppesisu

Muinasaeg, ristiusustamine, reformatsioon, pietism ja ratsionalism, venestamine, Eesti Vabariigi aeg, Nõukogude okupatsioon, tänapäev.

Õpitulemused

Kursuse lõpul iseloomustab õpilane käsitletud ajastute Eesti usulisi olusid, nimetades põhijooni ja erinevusi

3. Usud, konfessioonid ja usulised liitumised

Traditsioonilised kristlikud usulised ühendused Eestis:

roomakatoliku kirik, sh ukraina kreekakatoliku kogudus, õigeusu kirik, vanausulised; kloostrid;

luterlus, vennastekogudused;

baptism, metodism, adventism, nelipühilus.

Muud usulised ühendused ja liikumised Eestis:

- taara- ja maausulised;
- judaism;
- islam;
- budism;
- hinduism (krišnaiidid);
- Baha'i kogudused;
- Jehoova tunnistajad, Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik, Uusapostlik Kirik;
- Armeenia kirik;
- Elu Sõna kogudused, karismaatilised kirikud;
- New Age;
- muud.
- Mittereligioossed maailmavaated Eestis:
- ateism;
- agnostitsism;
- mitteusklikkus.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) eristab Eestis levinud suuremaid konfessioone ja usulisi rühmitusi;
- 2) tunneb Eestis levinud religioonide ja kirikute sümbolikat;
- 3) nimetab nende õpetuslikke põhiseisukohti, võrdleb õpitud religioonide ja kristlike konfessioonide üldisi erinevusi ning sarnasusi;
- 4) võrdleb erinevate religioonide avaldumisvorme igapäevaelus (sealhulgas noorte elus);
- 5) tunneb mittereligioossete maailmavaadete aluseid;
- 6) tunneb kodukoha olulisemaid pühapaiku;
- 7) analüüsib lihtsamaid religioosseid tekste;
- 8) oskab näha religiooni rolli ühiskonnaelus ja inimsuhetes;
- 9) mõistab religiooni mõju ühiskonnale;
- 10) oskab oma tegevuses arvestada inimeste usulisi tõekspidamisi;
- 11) suhtub erinevatesse usulistesse tõekspidamistesse lugupidavalt ja sallivalt, kuid vajaduse korral ka kriitiliselt, reflekteerib oma hoiakute ja suhtumiste üle endast erinevasse (usulisse või sekulaarsesse) maailmavaatesse;
- 12) sõnastab oma maailmavaate põhijooni ning võrdleb enda maailmavaatelisi tõekspidamisi käsitletud usundite ja konfessioonide omadega.

4. Ainekursuse kokkuvõte

Eesti usuelu korraldus, religioossus tänapäeva Eestis, sekulariseerumine.

Olulisi usulisi mõtlejaid ja kultuuritegelasi Eestis (nt prohvet Maltsvet, Jakob Hurt, Johan Köpp, paljasjalgne Tõnisson, piiskop Platon, Uku Masing, Arthur Võõbus, Toomas Paul, Ain Kalmus (Evald Mänd), Hugo Lepnurm, Jüri Arrak, Urmas Sisask, Arvo Pärt jne).

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab Eesti usuelu reguleerivaid peamisi õigusakte;
- 2) koostab uurimuse ühest olulisest Eesti usulisest mõtlejast või kultuuritegelasest.

Valdkonnapädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Keele- ja kirjanduspädevus	Religioossete tekstide lugemine ja analüüs

	Teadmine Eesti keele grammatika kujunemisest reformatsiooni mõjul
Võõrkeelte pädevus	Lihtsamate religioonidega seotud võõrkeelsete terminite tundmine ja kasutamine
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Usupühad ja kirikukalender, võrdlus ilmaliku kalendriga
Loodusteaduslik pädevus	Eesti usulise kaardi tundmine
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Peamiste Eesti usuelu reguleerivate õigusaktidega tutvumine, usulise sallivuse põhimõtete järgimine
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sakraalehtised Eestis ja Pärnus. Eestis levinud religioonide ja kirikute sümboolika tundmine.

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Vaimuliku amet, tegevus diakoonia alal.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Vabatahtliku tööga (diakooniatöö) tutvumine kirikute juures
Kultuuriline identiteet	Pärnu pühapaikade tundmine
Teabekeskond	Usundeid puudutava informatsiooni leidmine teabekeskondadest
Tehnoloogia ja innovatsioon	IKT kasutamine õppetöös
Tervis ja ohutus	Ohtlike ja seadusega keelatud usuliste riitustega tutvumine
Väärtused ja kõlblus	Oskus oma tegevuses arvestada inimeste usulisi tõekspidamisi

Majandus- ja ettevõtlusõpe

I kursus „Majandusõpetus”

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 14

iseseisva töö tunde 21

Kursuse siu

1. Majanduse olemus

Majanduse olemus. Nappus ja kompromiss, alternatiivkulu. Majanduse põhivalikud: Mida? Kuidas? Kellele? Tootmistegurid: loodusressursid, inimressursid ja kapital. Mikro- ja makroökoonoomika. Turumajanduse alused: eraomand, hinnasüsteem, turukonkurents, ettevõtlikkus. Motiiv. Kasum. Majandussüsteemid: käsu-, tava-, turu- ja segamajandus.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) mõistab, kuidas nappus sunnib inimesi valima ressursside vahel ja kaaluma alternatiivkulusid;
- 2) analüüsib, kuidas erinevad majandussüsteemid lahendavad põhilisi majandusprobleeme.

2. Nõudmine, pakkumine, hind

Nõudmine, pakkumine, hind. Nõudlus, pakkumine, tasakaaluhind, nõudluselastsus, hinnamõju. Pakkumise ja nõudluse tabelid ja graafikud. Nõudlust ja pakkumist mõjutavad tegurid. Defitsiit ja ülepakkumine.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) iseloomustab nõudmise ja pakkumise koosmõju tasakaaluhinna kujundamisel; saab aru pakkumise ja nõudluse joonistest; hindab nõudluselastsuse mõju nõutavale kogusele;
- 2) selgitab defitsiidi ja ülepakkumise majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi.

3. Inimene kui omanik, tootja, töötaja ja tarbija

Inimene kui omanik, tootja, töötaja ja tarbija. Kodumajapidamised. Isiklik ja pere eelarve, eelarve piirangud. Oskused ja võimed. Tarbija, säästlik tarbimine, tarbijakaitse. Töäjõud ja tööhõive. Tööturg. Palgad. Maksud ja maksed. Töötaja, juhi ja alluva rollid. Töölevõtu vestlus,

CV koostamine. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid. Ettevõtlus. Ettevõtte õiguslikud vormid Eestis.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb kodumajapidamiste ressursside ja isiklike oskuste tähtsust toimetuleku eeldusena;
- 2) analüüsib tööjõu iseärasusi sõltuvalt tegevusalast ja ametikohast;
- 3) oskab vormistada nõuetekohaselt elulookirjeldust ja töökohataotlust.

4. Raha ja finantsmajandus

Raha ja finantsmajandus. Raha funktsioonid. Finantsvahendus. Pangandussüsteem, keskpank ja kommertsbankid, nende ülesanded ja roll raharingluses, pakutavad teenused. Hoiustamine ja laenamine, riskid. Eesti rahasüsteem, valuutakomitee ja rahanduspoliitika. Euro ja selle kasutamine Euroopas. Kindlustus ja kindlustuse pakutavad teenused. Väärtpaberid: võlakirjade ja aktsiate olemus ning erinevus. Väärtpaberiturg ja selle mõju majandusele. Inflatsioon, deflatsioon. Tarbijahinnaindeks.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb Eesti rahasüsteemi iseärasusi ja arutleb Eesti rahanduspoliitika üle;
- 2) analüüsib kommertsbankade rolli maksete teostajana ja vahendajana raharingluses, hoiuste ja laenude tähtsust bankade bilansis;
- 3) teab keskpanga ülesandeid raharingluse korraldajana, valuutareservi hoidjana ja järelevalve teostajana kommertsbankade üle;
- 4) tunneb kindlustuse olemust ja kindlustuse pakutavaid teenuseid;
- 5) teab inflatsiooni ja deflatsiooni põhjusi ning arutleb nende tagajärgede üle;
- 6) analüüsib tarbijahinnaindeksi kujunemist ja selle muutusi seoses hindade ja palkade muutumisega;
- 7) tunneb tähtsamate väärtpaberite (võlakirjade ja aktsiate) olemust ning erinevust, selgitab väärtpaberituru tegevust ja tähtsust riigi majanduses.

Valitsuse osa majanduses

Valitsuse osa majanduses. Valitsuse roll majanduses. Majandusringlus. Riigieelarve moodustamine, tulud ja kulud. Eesti riigi eelarve. Erinevad maksusüsteemid, nende eelised ja puudused. Otsesed ja kaudsed maksud Eestis. Fiskaal- ja monetaarpoliitika. Eesti maksupoliitika. Majanduse tsüklilisus.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) toob näiteid valitsuse poolt pakutavate hüvede kohta;
- 2) tunneb valitsuse reguleerivat ja suunavat rolli majandusringluses ja hüvede ümberjagamisel;
- 3) analüüsib valitsuse majanduspoliitikat majandusliku stabiilsuse, riigikaitse ja sotsiaalse turvalisuse tagamisel;
- 4) arutleb riigieelarve moodustamise, maksupoliitika ja tulude ümberjaotamise üle.

6. Rahvusvaheline majandus

Rahvusvaheline majandus. Riikide võrdlemine ja rühmitamine erinevate majandusnäitajate alusel: SKT, IAI, THI jne. Rahvusvaheline majandus. Suhteline ja absoluutne eelis, spetsialiseerumine. Eksport, import. Globaliseerumine. Õiglane kaubandus. Valuuta, valuutaturg, valuutakurss, ostjõu pariteet. Rahvusvahelised majandusorganisatsioonid. Euroopa Liit ja vabakaubandus. Kaubanduspiiranguid: tollimaks, kvoodid, tollivälised kaubandustõkked, dumping. Eesti sise- ja välismajandus, arengusuunad. Nüüdisaegsed suunad maailma majanduses. Regioonide majandusliku arengu iseärasused ja erinevused. Tööpuuduse kasv, tulude ebavõrdne jaotus ja elanikkonna kihistumine, ressursside ammendumine.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) analüüsib kaubanduse rolli nii riigi kui ka rahvusvahelises majanduses;
- 2) selgitab suhtelist ja absoluutset eelist;
- 3) tunneb raha vahetusväärtuse mõju riigi ekspordile ja impordile.
- 4) tunneb maailma regioonide majandusliku arengu iseärasusi ja erinevusi;
- 5) mõistab tehnoloogilise arengu abil saavutatud majanduskasvu ja elatusaseme tõusuga kaasnevaid võimalikke negatiivseid muutusi ühiskonnas: linna ja maa vastandumist, tööpuuduse kasvu, tulude ebavõrdset jaotust ja elanikkonna kihistumist, ressursside ammendumist.
- 6) teab spetsialiseerumise ja globaliseerumise mõisteid, toob nende kohta näiteid maailmamajandusest;
- 7) teab mitmesuguseid kaubanduspiiranguid: tollimaks, kvoodid, tollivälised kaubandustõkked, dumping ja analüüsib kaubanduspiirangute mõju üksiktarbijale ja ettevõtetele nii koduriigis kui ka teistes riikides.

Valdkonnapädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Keele- ja kirjanduspädevus	CV koostamine
Võõrkeelte pädevus	Võõrkeelsete majandusalaste mõistete kasutamine kontekstis
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Perekonna eelarve koostamine, Eesti riigieelarve ja maksusüsteemi analüüsimine. Statistiliste andmete analüüs. Valuutakursside võrdlemine.
Loodusteaduslik pädevus	Eurotsooni riikide tundmine kaardil
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Suhtlemis- ja juhtimisoskuste arendamine rühmatöodes
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Tootedisaini tähtsuse mõistmine, näituse külastamine (disaini- või tarbekunsti)

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Enda võimaluste analüüs töjõuturul Elulookirjelduse ja töökohataotluse kirjutamine
Keskkond ja jätkusuutlik areng	Säästva arengu põhimõtete mõistmine, säästva tarbijana käitumine.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Mõistmine ettevõtlusest kui karjäärivalikust, oma võimaluste analüüsimine ettevõtjana tegutsemiseks
Kultuuriline identiteet	Rahvusliku käsitöö väärtustamine, arutelu võimalustest.
Teabekeskkond	Majandusalase informatsiooni leidmine Internetist
Tehnoloogia ja innovatsioon	IKT kasutamine õppimisel. Tehnoloogilise arengu abil saavutatud majanduskasvu ja elatustaseme tõusuga kaasnevate negatiivsete muutuste mõistmine ja analüüsimine
Tervis ja ohutus	Tööohutusnõuetega tutvumine.
Väärtused ja kõlblus	Õiglase kaubanduse põhimõtete tundmine ja väärtustamine. Ausa maksumaksmise põhimõtete austamine ja järgimine.

II kursus „Ettevõtlusõpetus“

Aine maht: 35 tundi,

neist:

auditoorseid tunde 14

iseseisva töö tunde 21

1. Turumajandus

Turumajandus. Ressursside nappus, majanduslik käitumine, alternatiivkulu, kompromissid.

Majanduse kolm põhiküsimust. Ettevõtluse tugisambad. Hinnasüsteem, eraomand, konkurents, ettevõtlikkus, kasum. Nõudlus. Pakkumine. Hinnamõju. Nõudluse ja pakkumise muutused.

Tasakaaluhind. Tootmise muutuste mõju hindadele.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab, et turumajanduses määrab turg toodetava toodangu ja kasum motiveerib ettevõtlust;
- 2) tunneb erinevate ressursside kasutamise vajalikkust ettevõtte tegutsemisel ning kapitali ja investeerimise tähtsust.

2. Ettevõtlus

Ettevõtlus. Ettevõtlikkus, ettevõtjate roll majanduses. Ettevõtja, ettevõtte. Ettevõtja kohustused, riskid, kasum. Ettevõtjate strateegiad. Ettevõtte õiguslikud vormid. FIE, osaühing, aktsiaselts. Ettevõtja karjäär. „Äriseadustik“.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab ettevõtja kohustusi, riske ja tasusid;
- 2) analüüsib ettevõtte põhilisi kohustusi oma töötajate, klientide, aktsionäride ja kohaliku ühiskonna ees;
- 3) mõistab ettevõtlust kui elatise teenimise võimalust.

3. Ettevõtte alustamine

Ettevõtte alustamine. Oma ettevõttega alustamine. Äriidee, äriplaan. Toode ja teenus.

Algkapital, investeerimine. Väärtpaberid. Tootlikkus, kvaliteet. Püsi- ja muutuvkulud.

Nüüdissaegse tehnoloogia ning ressursside efektiivse ja keskkonnasäästliku kasutamise mõju tootlikkusele.

Õpitulemused

Kursuse lõpul oskab õpilane koostada lihtsamat äriplaani oma äriidee teostamiseks.

4. Ettevõtte raamatupidamine

Ettevõtte raamatupidamine. Bilanss. Kasumiaruanne. Aktiva, passiva, kasum, kahjum, amortisatsioon. Põhivara, käibevara, kohustused. Üksikisiku ja ettevõtte tulumaks, sotsiaalmaks, käibemaks, töötuskindlustusmaks.

Õpitulemused

Kursuse lõpul tunneb õpilane raamatupidamise aluseid ja oskab pidada lihtsat majandusarvestust, teeb vahet püsi- ja muutuvkulude vahel.

5. Juhtimine

Juhtimine. Eesmärkide püstitamine, planeerimine. Meeskonnatöö, tööjaotus, motiveerimine, kontrollimine. Ajakasutus.

Õpitulemused

Kursuse lõpul oskab õpilane kasutada ajurünnaku tehnikat juhtimisprobleemidele lahenduste pakkumisel.

6. Tööjõud

Tööjõud. Tööjõud ja tööhõive. Tööturg. Palgad. Töötaja, juhi ja alluva rollid. Töölevõtu vestlus, CV koostamine. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab hinnata enda võimeid ja vastutust töötades ühel ametikohal õpilasfirmas;
- 2) oskab vormistada elulookirjeldust ja töökohataotlust.

7. Konkurents ettevõtluses

Konkurents ettevõtluses. Konkurentsi vormid. Konkurentsi positiivne ja negatiivne mõju tootmisele ja tarbijale. Litsents, patent, kasulik mudel, tööstusdisaini lahend ja autoriõigus.

Õpitulemused

Kursuse lõpul tunneb õpilane konkurentsiliike ning konkurentsi positiivseid ja negatiivseid mõjusid

8. Turundus

Turundus. Põhiülesanded. Toode, hind. Hinnakujundus. Müügistrateegiad. Turundussuhtlus ja müügikoht. Reklaam, reklaami koostamine. Ostja ja müüja rollid.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab püstitada tootmise ja müügi eesmärgid;
- 2) tunneb turunduse mõistet ja rolli ettevõtte tegevuses;
- 3) oskab hinnata ja võrrelda turustruktuure ja strateegiaid, teha reklaami ja müüa tooteid

9. Ärieetika

Ärieetika. Vastutus tarbija, ühiskonna ja ettevõtte omanike ees. Sotsiaalne ettevõtlus.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab tuua selliste eetiliste äriotsuste näiteid, mis mõjutavad ühiskonda;
- 2) hindab seoseid väärtuste ja käitumiste vahel.

Valdkonnapädevuste kujundamine

Üldpädevused	Tegevused
Keele- ja kirjanduspädevus	Majandusalase terminoloogia kasutamine
Võõrkeelte pädevus	Võõrkeelsete majandusalaste mõistete tundmine ka kasutamine
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Bruto- netopalga arvutamine. Oma aja planeerimine
Loodusteaduslik pädevus	Eesti kaardi tundmine
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Suhtlemis- ja juhtimisoskuste arendamine rühmatöös. Ostja ja müüja rollimängud.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Toote disaini analüüs. Reklaami koostamine.

Läbivate teemade käsitlemine

Läbiv teema	Tegevused
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Arusaamine ettevõtlusest kui elatise teenimise võimalusest. Ettevõtjana ja FIEna tegutsemise võimaluste analüüs
Keskkond ja jätkusuutlik areng	Õppekäik ringluspoodi
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Tutvumine sotsiaalse ettevõtluse võimalustega Eestis
Kultuuriline identiteet	Traditsiooniliste (ajalooliste) tövõtetega tutvumine, nende väärtustamine
Teabekeskond	Töösuhteid reguleerivate õigusaktide leidmine teabekeskondadest. CV keskuse võimalustega tutvumine.
Tehnoloogia ja innovatsioon	IKT kasutamine informatsiooni leidmisel ja õppetöös
Tervis ja ohutus	Toidu- ja töötervishoiu põhimõtetega tutvumine.
Väärtused ja kõlblus	Ärieetika põhimõtete tundmine, autoriõiguse järgimine.